

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ 21-10-2023

ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΒΑΣ11,12,13,14

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§1-3

Εἰ μὴ συνήδη, ὧ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἠγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἶ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἠγήσεσθαι. Ἄξιῳ δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἠγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

A1. Ποια ἐλπίδα ἐκφράζει ὁ Μαντίθεος στὸ προοίμιο ἀπευθυνόμενος στους βουλευτές καὶ με ποια προϋπόθεση εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθεῖ;

Μονάδες 10

B1. Με ποιες ἀναφορές στὴ δημόσια καὶ στὴν ἰδιωτικὴ τοῦ ζωὴ προσπαθεῖ ὁ Μαντίθεος νὰ ἀναστρέψῃ τις ἀρνητικὲς ἐντυπώσεις εἰς βᾶρος του;

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου §§1-3

Ὁ ομιλητής, ἄνθρωπος με φυσικὴ ἀναπηρία, μιλώντας στὴ Βουλὴ των Πεντακοσίων, προσπαθεῖ νὰ διατηρήσῃ τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνει τὸ ετήσιο χρηματικὸ ἐπίδομα ποὺ χορηγοῦσε τὸ δημόσιο ταμεῖο στους ἀνάπηρους καὶ τους φτωχοὺς. Ἀκολουθεῖ τὸ προοίμιο τοῦ λόγου.

Λίγο ακόμα και θα εξέφραζα την ευγνωμοσύνη μου, μέλη της βουλής, στον κατηγορο, που μεθόδευσε εναντίον μου αυτή εδώ τη δίκη. Διότι ενώ προηγουμένως δεν είχα αφορμή για να λογοδοτήσω για τη ζωή μου, τώρα, εξαιτίας του, μου έχει δοθεί. Και θα προσπαθήσω με τον λόγο μου να αποδείξω αφενός ότι αυτός ψεύδεται, αφετέρου ότι εγώ έχω ζήσει έως τούτη την ημέρα με τρόπο που αξίζει έπαινο παρά φθόνο. Γιατί έχω την αίσθηση ότι μεθόδευσε αυτή εδώ τη δίκη εναντίον μου όχι για κάποιο άλλο λόγο, αλλά από φθόνο. Ωστόσο, ένας που φθονεί αυτούς που οι άλλοι τους οικτίζουν, από ποιιά αχρειότητα νομίζετε ότι θα κρατηθεί μακριά ένα τέτοιο πρόσωπο; Γιατί αν βέβαια με συκοφαντεί για χρήματα—. Αν πάλι με εκδικείται ως εχθρό του, ψεύδεται. Γιατί λόγω της αχρειότητάς του ποτέ έως τώρα δεν τον είχα ούτε φίλο ούτε εχθρό. Είναι ήδη σαφές, μέλη της βουλής, ότι με φθονεί, διότι, ενώ αντιμετωπίζω τέτοια συμφορά, είμαι πολίτης καλύτερος από αυτόν. Διότι έχω την άποψη πως πρέπει, μέλη της βουλής, να θεραπεύει κανείς τα ελαττώματα του σώματος με τα προτερήματα της ψυχής. Γιατί αν η σκέψη μου εξισωθεί με τη συμφορά και ζήσω ανάλογα την υπόλοιπη ζωή μου, σε τί θα διαφέρω από αυτόν;

Μτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος

B2. Στα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) μπορούμε να ανιχνεύσουμε την προσπάθεια του ομιλητή αφενός να εξυψώσει το δικό του ήθος κι αφετέρου να μειώσει το ήθος του κατηγορού ή των κατηγορών. Να συγκρίνετε σε ποιο βαθμό σε καθένα από τα δύο προοίμια ο ομιλητής δίνει έμφαση στο δικό του ήθος ή στο ήθος του/των αντιπάλου/ων του.

Μονάδες 10

B3. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της:

A	B
1. Σύμφωνα με το ομηρικό ιδανικό ο ήρωας έπρεπε να διαπρέπει	α.μόνο με πράξεις γενναιότητας στον πόλεμο
	β.στην αγορά με τον λόγο και στον πόλεμο με τα ανδραγαθήματα
2.Στην αποδοκιμασία της ρητορικής από ηθική και παιδαγωγική άποψη κατά τον 4 ^ο αι. π. Χ. σημαντικό ρόλο έπαιξε	α.η κριτική του Πλάτωνα στους διαλόγους του «Γοργίας» και «Φαίδρος»
	β. ο ορισμός του Γοργία για τη ρητορική ότι είναι «πειθούς δημιουργός»
3.Οι δημιουργοί και διδάσκαλοι της συστηματικής ρητορικής ήταν	α.ο Συρακόσιος Κόραξ και ο επίσης Συρακόσιος μαθητής του Τ(ε)ισίας.
	β.ο Γοργίας από τους Λεοντίνους της Σικελίας
4.Επίκεντρο της συστηματικής	α. είχε δημοκρατικό πολίτευμα

ρητορικής εξελίχθηκε η Αθήνα, γιατί	β.την ευνοούσαν η δημοκρατία, οι πολυλόγοι Αθηναίοι, το μέγεθος της πόλης και οι σοφιστές που ζούσαν σε αυτή
5.Ο Πλάτων αρνείται να χαρακτηρίσει επιστήμη ή τέχνη τη ρητορική, γιατί	α.ήταν αντίθετος με τις απόψεις των σοφιστών
	β.δεν έχει καθορισμένο αντικείμενο να διδάξει ούτε αξιόπιστη μέθοδο.

Μονάδες 10

B4. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την ετυμολογικά συγγενή αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις της στήλης Α περισσεύουν.

A	B
1. έλλειψη	α. χάριν
2. ενεστώτας	β. βεβιωμένων
3. υποδεέστερος	γ. λοιπόν
4. άχρηστος	δ. καθεστηκόσι
5. ισόβιος	ε. δέομαι
6. αχάριστος	
7. αλοιφή	

Μονάδες 10

Γ.ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, *Περὶ τοῦ ζεύγους* §§28-29.5

(έκδ. των Mathieu, G., Brémond, É. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1929, ανατ. 1963)

Ο νεότερος Αλκιβιάδης, υπερασπίζεται τον ομώνυμο πατέρα του απέναντι στις κατηγορίες του Τεισία από το Άργος ότι ο διάσημος πολιτικός είχε οικειοποιηθεί το άρμα του τελευταίου, με το οποίο νίκησε στους Ολυμπιακούς αγώνες. Σώζεται το τελευταίο τμήμα του έργου, το οποίο αποτελεί έναν έπαινο για τον χαρακτήρα και τις επιλογές του πρεσβύτερου Αλκιβιάδη.

Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγενημένην παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβεν. Αὐτὸς δὲ κατελείφθη μὲν ὀρφανός – ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Κορωνεΐα τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν – ἐπετροπεύθη δ' ὑπὸ Περικλέους, ὃν πάντες ἂν ὁμολογήσειαν καὶ σωφρονέστατον καὶ δικαιοτάτον καὶ σοφώτατον γενέσθαι τῶν πολιτῶν. Ἦγοῦμαι γὰρ καὶ τοῦτ' εἶναι τῶν καλῶν, ἐκ τοιούτων γενόμενον ὑπὸ τοιούτοις ἤθεσιν ἐπιτροπευθῆναι καὶ τραφῆναι καὶ παιδευθῆναι. Δοκιμασθεὶς δ' οὐκ ἐνδεέστερος ἐγένετο τῶν προειρημένων, οὐδ' ἠξίωσεν αὐτὸς μὲν ῥαθύμως ζῆν, σεμνύνεσθαι δ' ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς, ἀλλ' εὐθύς οὕτω μέγ' ἐφρόνησεν ὥστ' ᾤηθη δεῖν δι' αὐτὸν καὶ τάκεινων ἔργα μνημονεύεσθαι.

ἐπιτροπεύω τινα: εἶμαι κηδεμόνας κάποιου(ἐπετροπεύθη:εἶχε κηδεμόνα)

Δοκιμασθεὶς: αφού πέρασε με επιτυχία τη δοκιμασία

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «**Τὴν μὲν οὖν φιλίαν ... τῶν πολιτῶν.**».

Μονάδες 20

Γ2. Ποιες πληροφορίες μάς δίνει το παραπάνω κείμενο για τη ζωή και τον χαρακτήρα του Αλκιβιάδη;

Μονάδες 10

Γ3.α. «**Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγενημένην παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβεν.**»:Να

εντοπίσετε τα πρωτόκλιτα και τα δευτερόκλιτα ουσιαστικά της πρότασης και να τα κατατάξετε στην αντίστοιχη στήλη του παρακάτω πίνακα θέτοντάς τα παράλληλα στη δοτική πτώση του αριθμού που βρίσκονται (μονάδες 4):

α' κλίση	β' κλίση

Γ3.β. Να γράψετε τους παρακάτω ζητούμενους τύπους (μονάδες 6):

-**παρέλαβεν**: το β' ενικό πρόσωπο της ευκτικής και της προστακτικής στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή

-**ἀπέθανεν**: το ίδιο πρόσωπο και στην ίδια έγκλιση στον παρατατικό

-**εἶναι**: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής και της υποτακτικής στον ίδιο χρόνο

-**ἐγένετο**: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής στον ίδιο χρόνο.

Μονάδες 10

Γ4.

α. Να γράψετε το ζητούμενο στην παρένθεση για καθέναν από τους υπογραμμισμένους όρους του κειμένου.

- **παρέλαβεν** (αντικείμενο)
- **ἠγοῦμαι** (αντικείμενο)
- **εἶναι** (υποκείμενο)
- **ἤξιωσεν** (υποκείμενο)
- **δεῖν** (υποκείμενο)
- **μνημονεύεσθαι** (υποκείμενο)

(μονάδες 6)

β. «(...) ἐπετροπεύθη δ' ὑπὸ Περικλέους, ὄν πάντες ἂν ὁμολογήσειαν καὶ σωφρονέστατον καὶ δικαιοτάτον καὶ σοφώτατον γενέσθαι τῶν πολιτῶν»: Στο παραπάνω απόσπασμα του αδίδακτου κειμένου να εντοπίσετε τη λέξη/ τις λέξεις που λειτουργούν συντακτικά ως κατηγορούμενα και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 4)

Μονάδες 10